

Építészeti megoldások a transzformáció jegyében

ALBERT ÁDÁM *MELANCHOLY OF THE DISCONSTRUCTED MEANING,*
ÉS EGY GYÖNGYBAGOLY ÁLMA CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁRÓL

< *A hatalom nárcizmusa*
(*Bucephalus csontjai*) /
The Narcissism of Power
(*Bones of Bucephalus*)
installáció
lócsontváz 19. század vége,
a Magyar Képzőművészeti
Egyetem, Művészeti Anatómia
Rajz- és Geometria Tanszék
Gyűjteménye,
175 cm x 63 cm x 166 cm
2 db onyx tábla,
248 cm x 139 cm x 2 cm
2017
Paksi Képtár

> *Mesterségek könyvtára* /
Library of Craftsmanship
szövegszerkezetes beton
(gipsz, beton, vasalás),
3 m x 3 m x 4 m
2 db, ólomüveg, 60 cm x 60 cm
2017
Paksi Képtár

Szöveg: UHL GABRIELLA

Fotó: KUDÁSZ GÁBOR ARION

A Paksi Képtárban látható installációk, installációegyüttes szisztematikusan és szervezeten illeszkedik Albert Ádám eddig is szigorúan és következetesen épített életművébe. A tudományos apparátus használata, az építészeti és urbanizációs problémák felvetése, a munka társadalmi jelentősége, illetve beágyazódása, megítélése, szerepváltása, valamint a gyűjteményezés / muzeológia kérdései mind felvetődtek már korábbi munkáiban. A jelenleg

megtekinthető kiállítás a transzformáció fogalmkörét, jelentésárnyalatait elemzi. *A hatalom nárcizmusa* című munka a hatalmi szimbólumok és a zoológia összefüggéseit, áthallásait vizsgálja, a *Mesterségek könyvtára* és a *Paraván* című installációk viszont kifejezetten építészeti alapvetésű kérdéseket vetnek fel.

A kiállítótér többszörösen transzformatív. Nemcsak a művészetet mint szellemi közeget, a gondolatok átadásának, ármlásának

játékba hozását, hanem számos kreatív installációs lehetőséget, építészeti szerkezetek sokrétű tételválasztó funkcióját – azaz praktikus transzformációt is jelent. Albert Ádám olyan önreflexív, médiatudatos gondolatot is beleszó ezzel a kiállításba, amely magára a kiállítási praxisra kérdez rá akkor, amikor az új muzeológia egyértelműen a pragmatikus, társadalmi-történelmi beágyazottságból vezeti le a kiállítás komplexitását, és a lokális térrel való együttmű-

kódést kéri számon – mind a koncepciót, mind az installációt tekintve.

A *Mesterségek könyvtára* című munkájában a belső téralakítás lehetőségeire használt transzformáció-metaphora Sámsondi Kiss Béla építész munkásságára reflektál. Az installáció az általa kitalált dermesztett betonos szövegszerkezet-technológia demonstrálása, mind anyagában, mind variálhatóságában. A technológia lényege röviden: a gipsz zsaluzat között vékony, hálósan vasalt betonmágot öntünk, amiből a gipsz a vizet kiszívja, megdermeszti, és így magas betonszilárdságot lehet elérni. A létrejött hálósan vasalt szerkezet, mintegy szövetként működik, sok hasonlóságot mutatva biológiai szövetek, például a csontszövet működésével. Jó példa a biomorfizmus megjelenésére az építészetben, illetve Albert Ádám közvetítésével a képzőművészetben.

Mesterségek könyvtára / *Library of Craftsmanship*
részlet
szövegszerkezetes beton
(gipsz, beton, vasalás), 3 m x 3 m x 4 m
2 db, ólomüveg, 60 cm x 60 cm
2017, Paksi Képtár

< *From the series of Non-Existing Mixed Technics*
szövegszerkezetes beton (gipsz, beton, vasalás)
60 cm x 60 cm x 7 cm
2016–2017
Kisterem Galéria

< *Melancholy of the Disconstructed Meaning* installáció részlet
2017
Paksi Képtár

∨ *Plaster Modular* ambrotípa, üveglemezen
30 cm x 24 cm
2016
Kisterem Galéria

∨ *Victory* ambrotípa, üveglemezen
30 cm x 24 cm
2016
Kisterem Galéria

A szerkezeti ötletből kiindulva Sámsondi bevezette többek közt a funkcionálisan több célú épületelemeket, és a változtatható tereket. Elsőként alkalmazta tudatosan már a negyvenes években a komplex építési rendszer fogalmát modulkoordinációban – elméletben, és gyakorlatban is. Mindezeket az innovatív lehetőségeket, mint ideát

testesíti meg, eleveníti meg a technikai újítások tárházát kutató Albert Ádám, e félig feledésbe merült – illetve manapság inkább csak építőmesteri, kőművesi szinten rögzült – technológia bemutatásával. Pedig a dermedett betonnak a magyar művészet történetében már Jovánovics György is emléket állított *Vaszene - Hommage á Sámsondi Kiss Béla* című zeneművében. (A "betonvas-szövetre" írt négyteteles zeneművet eredetileg 1980-ban mutatták be a budapesti Francia Intézetben Jovánovics *Lisa Wiathruck* sorozata részeként.)

A gondolat-transzformáció további részletei: Jovánovics Fillér utcai műtermét Sámsondi Kiss Béla egyik tanítványa tervezte. Vagyis a variabilitás fogalma, a térszerkezési modellek ismerete, és képzőművészeti

< *Paraván I-III. / Folding screen I-III*

zártszelvény 3db,
224 cm x 159 cm,
224 cm x 316 cm,
224 cm x 211 cm,
2017

9 db ambrotípa,
30 cm x 24 cm,
2016

3 db márvány objekt,
15 cm x 15 cm
x 25 cm,
2016
Paksi Képtár

integrációja a mára kanonizált nagymester, Jovánovics munkásságában is fontos szerepet játszott, és most előbúvik Albert Ádám installációjában, hogy transzformálódva építészeti és képzőművészet termékeny kölcsönhatásáról beszéljen.

< *Home Sweet Home* installáció (vas, gipsz, rétegelt lemez, textilkábel, izzó) változó méret
2017
Kisterem Galéria

> *Boudoir* részlet szövetszerkezetes beton, (gipsz, púrhab) 180 cm x 127 cm x 7 cm
2017
Kisterem Galéria

∨ *Boudoir* szövetszerkezetes beton, (gipsz, púrhab) 180 cm x 127 cm x 7 cm
2017
Kisterem Galéria

